

Sygn. akt VIII RC 459/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

S., dnia 6 czerwca 2016 r.

Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie VIII Wydział Rodzinny i Nieletnich w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Karol Paździoch

Protokolant: apl. radcowska Małgorzata Krowicka

po rozpoznaniu w dniu 25 maja 2016 r. w Szczecinie

na rozprawie sprawy

z powództwa M. B. (1)

przeciwko małoletnim A. B., B. B.

o obniżenie alimentów

I. obniża alimenty od pozwanego M. B. (1) na rzecz każdego z małoletnich pozwanych A. B. i B. B. zasądzone w kwocie po 500 (pięćset) złotych miesięcznie na rzecz każdego z nich wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 22 lipca 2015 roku, wydanym w sprawie I ACa 123/15, do kwoty po 400 (czteryście) złotych miesięcznie na rzecz każdego z nich, płatne z góry do dnia 15 każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat, poczynając od dnia 18 lutego 2016 roku;

II. w pozostałej części powództwo oddala;

III. wyrokowi w pkt I nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

Sygn. akt VIII RC 459/15

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym do Sądu w dniu 9 września 2015 r. M. B. (1) wniósł o obniżenie alimentów, zasądzonych od niego na rzecz małoletnich A. B. i B. B. wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 22 lipca 2015 r. o sygn. akt I ACa 123/15, z kwoty po 500 zł do kwoty po 200 zł miesięcznie na rzecz każdego z małoletnich pozwanych.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że ww. wyrokiem Sądu Apelacyjnego w S. zasądzone od niego na rzecz każdego z synów alimenty po 500 zł miesięcznie, a nie jest on w stanie płacić alimentów w tak ustalonej wysokości, bowiem od 4 sierpnia 2015 r. jest osobą bezrobotną bez prawa do zasiłku. Kolejno powód wskazał, iż co prawda obecnie nie dysponuje orzeczeniem o trwałej niezdolności do pracy, ale z uwagi na bóle kręgosłupa nie jest faktycznie w stanie tej pracy świadczyć. W ocenie powoda, przesłanką przemawiającą za obniżeniem alimentów jest także to, że jego obecna konkubina jest w ciąży. Ostatecznie powód wskazał, że w utrzymaniu małoletnich pozwanych pomagają jego rodzice, gdyż kupują dla nich ubrania, zabawki, wyprawki szkolne, zapewniają im rozrywkę, co w zupełności zaspokaja ich potrzeby.

W odpowiedzi na pozew małoletni pozwani, reprezentowani przez matkę S. B., wnieśli o oddalenie powództwa w całości, jednocześnie wskazując, iż nie jest prawdą, że powód nie uzyskuje żadnego dochodu, gdyż ma on środki

wystarczające np. na utrzymanie samochodu, którym na co dzień się porusza. Nie jest prawdą także to, że ma on świetny kontakt z synami. Ww. nie wykazuje zainteresowania ich sprawami – pomimo istnienia orzeczenia szczegółowo regulującego jego kontakty z dziećmi – prawie w ogóle nie kontaktuje się z nimi, nie zabiera do swojego domu, nawet w czasie świąt. Ponadto wskazano, iż nie jest prawdą, iż wszelkie potrzeby dzieci zaspokajane są przez ich dziadków, a rodziców powoda.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

A. B., urodzony (...), i B. B., urodzony (...) są dziećmi S. B. i M. B. (1).

Niesporne.

Wyrokiem z dnia 22 lipca 2015 r., wydanym w sprawie o sygn. akt I ACa 123/15, Sąd Apelacyjny w Szczecinie, zmieniając wyrok Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 5 listopada 2014 r., sygn. akt X RC 620/12, rozwiązał przez rozwód związek małżeński S. B. i M. B. (1); ograniczył M. B. (1) wykonywanie władzy rodzicielskiej nad małoletnimi synami A. i B. B. do współdecydowania o istotnych sprawach dzieci takich jak np. wybór kierunku kształcenia i sposobu leczenia; kosztami utrzymania ww. małoletnich Sąd obciążył oboje rodziców i z tego tytułu zasądził od M. B. (1) alimenty w kwocie po 500 zł miesięcznie na rzecz każdego z synów.

Dowód:

- wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie w sprawie o sygn. akt I ACa 123/15 w aktach sprawy X RC 620/12 k. 817-817v.

W czasie orzekania w ww. sprawie M. B. (1) dorabiał, skanując slajdy. Miesięcznie był w stanie zarobić od 300 do 2500 zł. W lutym 2012 r. uzyskał przychód w kwocie 14348,84 zł. W marcu 2012 r. uzyskał dochód w kwocie 15205,54 zł. Mieszkał razem z konkubina M. S., jej córką, małoletnim synem N. oraz małoletnim synem B. (aktualnie pozwanym). Mieszkali on w domu rodziców M. B. (1), prowadząc osobne gospodarstwo domowe. Jego konkubina pracowała za wynagrodzeniem 1800 zł brutto miesięcznie, a ponadto otrzymywała 500 zł alimentów na dziecko. Opłaty za prąd, telefon i internet wynosiły 400 zł miesięcznie, koszt ogrzania domu w sezonie grzewczym wynosił 1200 zł miesięcznie, a poza sezonem grzewczym 400 zł miesięcznie. M. B. (1) z konkubina czasem dokładali się do rachunków (...) - 200 zł. Na jedzenie wydawali 1200 zł.

Dowód:

- przesłuchanie M. B. (1) w aktach sprawy X RC 620/12 e-protokół rozprawy z 22.10.2014 r . 01:01:38-02:11:52, k . 642-646;

- deklaracja podatkowa k. 69-72,

- deklaracja podatkowa k. 73-76.

W czasie orzekania w sprawie o sygnaturze akt I ACa 126/15 matka małoletnich była zatrudniona za wynagrodzeniem 2100 zł brutto, czyli 1600 zł netto miesięcznie. Czasem dostawała premię w wysokości 100 zł. Mieszkała u swoich rodziców razem z małoletnimi S. i A., przy czym na S. otrzymywała alimenty w kwocie 500 zł miesięcznie.

Dowód:

- przesłuchanie S. B. w aktach sprawy X RC 620/12 e-protokół rozprawy z 22.10.2014 r . 00:05:41-01:01:37, k . 639-642;

- umowa o pracę k. 636-636v,

- zestawienie wynagrodzeń k. 69.

Obecnie M. B. (1) ma ukończone 36 lat, legitymuje się wykształceniem średnim technicznym, nie pracuje od czterech lat, w dniu 4 sierpnia 2015 r. uzyskał status osoby bezrobotnej bez prawa do zasiłku. Dotychczas ww. dwukrotnie otrzymał z urzędu pracy ofertę zatrudnienia, pracy jednak nie mógł podjąć z uwagi na fakt, iż jest osobą karaną za przestępstwo m.in. z art. 286 k.k.

Z uwagi na występujące bóle kręgosłupa i możliwe zmiany dyskopatyczne skierowany został na badania do poradni specjalistycznej. Ww. nie dysponuje orzeczeniem o niepełnosprawności ani o niezdolności do pracy.

Dowód:

- przesłuchanie powoda M. B. (1) , k. 72 – 73;
- skierowanie, k. 4 – 5;
- wyniku badania, k. 6;
- karta informacyjna, k. 7;
- decyzja, k. 8;
- karta wizyt bezrobotnego, k. 9.

Powód zamieszkuje wraz z rodzicami, konkubina M. S. i trojgiem dzieci w domu swojej matki, która pokrywa wszelkie koszty związane z użytkowaniem mediów w lokalu. W dniu 18 lutego 2016 r. ze związku (...) z M. B. (2) urodził się małoletni N. B.. Powód ma obecnie na utrzymaniu czworo małoletnich dzieci. Ze swojego obowiązku alimentacyjnego względem A. B. i B. B. powód nie wywiązuje się dobrowolnie, w związku z czym wszczęte zostało przeciwko niemu postępowanie egzekucyjne.

Dowód:

- przesłuchanie powoda M. B. (1) , k. 72 – 73;
- zobowiązanie dłużnika do wyjawienia majątku, k. 65.

Obecnie S. B. zamieszkuje wraz z rodzicami i trojgiem małoletnich dzieci w mieszkaniu o pow. 42,23 m². Oplata za czynsz i wodę wynosi ok. 905 zł miesięcznie. Oplata za energię elektryczną w mieszkaniu opiewa na ok. 100 zł miesięcznie, opłata za telewizję, telefon i internet – 120 zł miesięcznie. Łączne koszty utrzymania mieszkania wynoszą 1125 zł, co w sześciuosobowym gospodarstwie domowym daje na osobę kwotę ok. 188 zł miesięcznie.

Matka małoletnich pozwanych pracuje jako kasjer w dyskoncie spożywczym za wynagrodzeniem 2.200 zł brutto miesięcznie.

Dowód:

- przesłuchanie przedstawicielki ustawowej małoletnich pozwanych S. B. , k. 73;
- zestawienie opłat za użytkowanie lokalu, k. 38;
- potwierdzenie dokonania przelewu, k. 39, 106, 107;
- rozliczenie za prąd, k. 40;
- aneks do umowy o pracę, k. 60.

A. B. ma ukończone 8 lat i jest ogólnie zdrowy. Małoletni uczęszcza do szkoły podstawowej.

W skład kosztów utrzymania małoletniego wchodzi m.in.: 188 zł miesięcznie tytułem udziału przypadającego na małoletniego w kosztach utrzymania mieszkania; 70 zł miesięcznie za zakup obiadów w szkole; 300 zł miesięcznie tytułem kosztów zakupu żywności (poza obiady w szkole); 20 zł miesięcznie tytułem składki klasowej; 85 zł rocznie, czyli 7 zł miesięcznie tytułem opłaty za komitet rodzicielski; 100 zł miesięcznie za zakup ubrań, obuwia i bielizny; 50 zł tytułem kosztów leczenia (okresowo leki oraz wizyty lekarskie); 200 zł rocznie, czyli 16,60 zł miesięcznie tytułem kosztów zakupu przyborów szkolnych. Łącznie daje to kwotę 751,60 zł miesięcznie.

B. B. ma ukończone 5 lat i jest ogólnie zdrowy. Małoletni uczęszcza do przedszkola.

W skład kosztów utrzymania małoletniego wchodzi m.in.: 188 zł miesięcznie tytułem udziału przypadającego na małoletniego w kosztach utrzymania mieszkania; 170 zł miesięcznie tytułem opłaty za przedszkole, 200 zł tytułem kosztów zakupu żywności (poza posiłkami w przedszkolu); 38 zł miesięcznie tytułem opłaty za udział w zajęciach z logopedą; 100 zł miesięcznie za zakup ubrań, obuwia i bielizny; 50 zł tytułem kosztów leczenia (okresowo leki oraz wizyty lekarskie). Łącznie daje to kwotę 746 zł miesięcznie.

Dowód:

- przesłuchanie przedstawicielki ustawowej małoletnich pozwanych S. B. , k. 73
- potwierdzenie dokonania przelewu, k. 41;
- faktura Vat, k. 42, 44 – 46, 47, 51 - 54, 57 – 59, 64, 84, 86, 94 – 95, 97 – 103;
- rachunek, k. 43, 48, 50, 55, 61 – 63, 87 – 93, 96, 104 – 105;
- zwolnienie, k. 85.

Powód nie kontaktuje się z małoletnimi dziećmi i nie realizuje swojego obowiązku alimentacyjnego poprzez osobiste starania o ich utrzymanie i wychowanie.

Dowód:

- przesłuchanie powoda M. B. (1) , k. 72 – 73;
- przesłuchanie przedstawicielki ustawowej małoletnich pozwanych S. B. , k. 73.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo M. B. (1) przeciwko małoletnim B. B. i A. B. okazało się częściowo zasadne.

Ustalony powyżej stan faktyczny został oparty na całokształcie materiału dowodowego zgromadzonego w niniejszej sprawie, a w szczególności na powyżej powołanych dowodach z dokumentów, znajdujących się w aktach niniejszej sprawy oraz w aktach sprawy o sygnaturze X RC 620/12, albowiem strony nie kwestionowały zarówno autentyczności, jak i treści powołanych dokumentów i jednocześnie Sąd nie powziął wątpliwości co do wiarygodności przedmiotowych dokumentów. W szczególności należy w tym miejscu wskazać, iż żadna ze stron niniejszego postępowania nie przedstawiła dowodów, które podważałyby wiarygodność czy autentyczność dowodów przedstawionych przez drugą stronę.

Nadto podstawę ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie stanowiły częściowo zeznania powoda M. B. (2) i matki małoletnich pozwanych S. B..

W szczególności należy wskazać, iż zeznania matki pozwanych w zakresie istotnym z punktu widzenia rozstrzygnięcia niniejszej sprawy – tj. w zakresie powyżej poczynionych powyżej ustaleń faktycznych – zostały uznane przez niniejszy

Sąd za w pełni wiarygodne, albowiem były one wewnętrznie spójne oraz korespondowały z treścią dokumentów zgromadzonych w sprawie oraz z treścią przedłożonych przez nią dowodów z dokumentów w postaci zaświadczeń, rachunków i faktur. Powód nie naprowadził natomiast żadnych dowodów, które podważałyby wiarygodność zeznań ww.

Jednocześnie Sąd uznał za niewiarygodne zeznania M. B. (2) w tej części, w której wskazywał, iż nie jest w stanie podjąć jakiejkolwiek pracy z uwagi na chorobę kręgosłupa, bowiem nie mogą świadczyć o tym same tylko twierdzenia powoda. M. B. (2), jak sam przyznał, nie dysponuje orzeczeniem o niepełnosprawności czy też o niezdolności do pracy. Tylko takie zaś dokumenty mogłyby stanowić podstawę do przyjęcia, iż powód nie jest w stanie w ogóle zarobkować. Powód przedstawił dokumenty, z których wynika, iż w istocie w związku z bólem kręgosłupa skierowany został na badanie i odbywał wizyty w gabinetach lekarskich, jednakże powyższe w żaden sposób nie świadczy o tym, że M. B. (3) nie jest w stanie podjąć jakiejkolwiek pracy. Powód podał, iż nie pracuje od czterech lat, natomiast dokumenty w postaci skierowań i wyników badań pochodzą z 2015 r. W tym też roku dopiero powód zarejestrował się w urzędzie pracy. Powyższe przemawia za przyjęciem, że powód nie tyle nie może, co nie chce podjąć zatrudnienia, albo że osiąga dochody z nieudokumentowanych źródeł. Mając na uwadze powyższe, Sąd nie dał wiary zeznaniom powoda w tej części, w której wskazywał, iż – z uwagi na brak możliwości podjęcia pracy - nie jest on w stanie łożyć na utrzymanie synów więcej niż po 200 zł miesięcznie.

W tym miejscu należy wskazać, że w myśl art. 133 § 1 k.r.o. do świadczeń alimentacyjnych względem dzieci, które nie są w stanie utrzymać się samodzielnie zobowiązani są ich rodzice. Odnosząc się w tym miejscu wobec twierdzeń powoda, zawartych w treści uzasadnienia pozwu, należy zaznaczyć, iż fakt, że dziadkowie małoletnich, a rodzice powoda, utrzymują stały kontakt z wnukami oraz okazjonalnie zakupują dla wnuków ubrania i zapewniają im rozrywkę, nie zwalnia go z obowiązku realizacji jego obowiązku alimentacyjnego względem synów, gdyż to on, jako ojciec dzieci, zobowiązany jest w pierwszej kolejności do łożenia na ich utrzymanie. Dopiero w razie braku możliwości zarobkowych po stronie powoda, zgodnie z treścią art. 128 k.r.o., obowiązkiem alimentacyjnym (i to stosownie do możliwości zarobkowych) można byłoby obciążyć innych krewnych dzieci. Natomiast jak ustalono - o czym była już mowa powyżej - w ocenie Sądu ww. ma możliwość podjęcia pracy i łożenia na utrzymanie synów.

Powództwo M. B. (1) oparte zostało o przepis art. 138 k.r.o. Zgodnie z powołanym unormowaniem, w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego.

Przez zmianę stosunków rozumie się istotne zmniejszenie lub ustanie możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego do alimentacji albo istotne zwiększenie się usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego, wskutek czego ustalony zakres obowiązku alimentacyjnego wymaga skorygowania przez stosowne zmniejszenie albo zwiększenie wysokości świadczeń alimentacyjnych (por. Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz pod red. Krzysztofa Pietrzykowskiego, 2 wydanie, Wydawnictwo C.H. Beck, s. 1123).

W ocenie Sądu, przeprowadzone w niniejszej sprawie postępowanie dowodowe w sposób jednoznaczny wykazało, że zakres usprawiedliwionych potrzeb małoletnich A. i B. B. i powoda M. B. (1) oraz obecna sytuacja rodzinna i majątkowa powoda nie uzasadnia obniżenia alimentów z kwoty po 500 zł miesięcznie do kwoty po 200 zł miesięcznie.

Powód w zasadzie nie kwestionował istnienia swojego obowiązku alimentacyjnego w stosunku do synów, okolicznością sporną była zaś w niniejszym postępowaniu wysokość świadczenia alimentacyjnego. Podstaw do obniżenia wysokości świadczenia alimentacyjnego względem syna powód upatrywał w okolicznościach braku zatrudnienia, choroby kręgosłupa oraz urodzenia się w dniu 18 lutego 2016 r. jego kolejnego syna N..

Zgodnie z art. 135 § 1 k.r.o. zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Jak ustalono powód jest osobą bezrobotną bez prawa do zasiłku i nie osiąga żadnego dochodu, jednakże kolejny raz należy zaznaczyć, że w ocenie Sądu jest on w stanie podjąć zatrudnienie. Przez ustawowe określenie „możliwości zarobkowe i majątkowe” rozumie się nie tylko

zarobki i dochody rzeczywiście uzyskiwane ze swojego majątku, lecz te zarobki i dochody, które osoba zobowiązana do alimentacji może i powinna uzyskiwać przy dołożeniu należytej staranności i przestrzeganiu zasad prawidłowej gospodarki oraz stosownie do swoich sił umysłowych i fizycznych. Możliwości zarobkowe zobowiązanego nie mogą być zatem zawsze utożsamiane z faktycznie osiąganymi zarobkami. Obejmują one także wysokość zarobków, które zobowiązany jest w stanie uzyskać, lecz których nie osiąga z przyczyn nie zasługujących na usprawiedliwienie.

W świetle powyższego status osoby bezrobotnej nie zwalnia zatem powoda od obowiązku alimentacyjnego, a także w okolicznościach niniejszej sprawy nie uzasadnia żądania obniżenia alimentów do kwoty po 200 zł miesięcznie. Nie jest także usprawiedliwieniem dla zmniejszenia rozmiaru obowiązku alimentacyjnego fakt, że M. B. (2) dwukrotnie nie mógł skorzystać z oferty urzędu pracy z uwagi na fakt, iż jest on osobą karaną, albowiem jest to okoliczność zawiniona przez zobowiązanego. Należy wskazać, że powód pozostawał bez pracy już w czasie orzekania przez Sąd Apelacyjny w Szczecinie w sprawie o sygn. akt I ACa 123/15. W czasie orzekania w ww. sprawie powód cierpiał już także z powodu dolegliwości związanych z kręgosłupem. W konsekwencji powyższe okoliczności zostały już uwzględnione przy wydaniu prawomocnego wyroku rozwodowego. Sąd doszedł do przekonania, że powyższe okoliczności nie mogą również skutkować pogorszeniem sytuacji jego małoletnich dzieci. Niedopuszczalnym byłoby bowiem przerzucenie całego obowiązku alimentacyjnego na matkę małoletnich, do czego zmierzało wniesione powództwo, gdyż S. B., w przeciwieństwie do powoda, spełnia swój obowiązek alimentacyjny także poprzez osobiste starania o utrzymanie i wychowanie małoletnich.

W ocenie Sądu, M. B. (1) jest w stanie łożyć na utrzymanie małoletnich A. i B. B. po 400 zł miesięcznie.

Sąd obniżył alimenty należne od powoda na rzecz każdego z pozwanych o kwotę po 100 zł miesięcznie, gdyż miał na uwadze fakt, iż w dniu 18 lutego 2016 r. – a więc po wydaniu prawomocnego wyroku przez Sąd Apelacyjny w Szczecinie w sprawie o sygn. akt I ACa 123/15 – urodził się kolejny małoletni syn powoda – N. B., do którego utrzymania powód jest także zobowiązany. Tej okoliczności zresztą nie negowała strona pozwana. Wobec tego Sąd uznał ten fakt za przyznany na podstawie art. 230 k.p.c. Z całą pewnością narodziny kolejnego dziecka powoda wpływają na ocenę jego możliwości majątkowych i finansowych, ponieważ wszystkie małoletnie dzieci powoda mają prawo do życia na tym samym poziomie. Biorąc zatem pod uwagę powyższe, Sąd uznał, że tylko z uwagi na urodzenie się kolejnego dziecka powoda, które ma on obowiązek utrzymywać, istnieje podstawa do obniżenia alimentów na rzecz każdego z małoletnich pozwanych do kwoty po 400 zł miesięcznie. Dotychczas na dwoje pozwanych powód łożył miesięcznie łączną kwotę 1.000 zł. Natomiast po obniżeniu tej kwoty do łącznej kwoty 800 zł miesięcznie powód będzie mógł zaoszczędzoną różnicę w wysokości 200 zł przeznaczyć na utrzymanie najmłodszego syna N.. Ponadto alimentami w kwocie po 400 zł miesięcznie na rzecz każdego z małoletnich pozwanych powód i tak będzie partycypował w ich sprawiedliwionych, wyżej wykazanych kosztach utrzymania w większym zakresie niż 50 %.

Mając na uwadze wszystkie powyższe okoliczności, Sąd, w punkcie I sentencji wyroku, obniżył alimenty od powoda M. B. (1) na rzecz każdego z małoletnich pozwanych A. B. i B. B. do kwoty po 400 złotych miesięcznie, płatne z góry do dnia 15 każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat, poczynając od dnia 18 lutego 2016 r., tj. od dnia narodzin najmłodszego dziecka powoda – N. B., a w punkcie II sentencji wyroku powództwo oddalił w pozostałej części, jako wygórowane.

Rygor natychmiastowej wykonalności został wyrokowi nadany stosownie do treści art. 333 § 1 pkt 1 k.p.c.